pd

paměť a dějiny

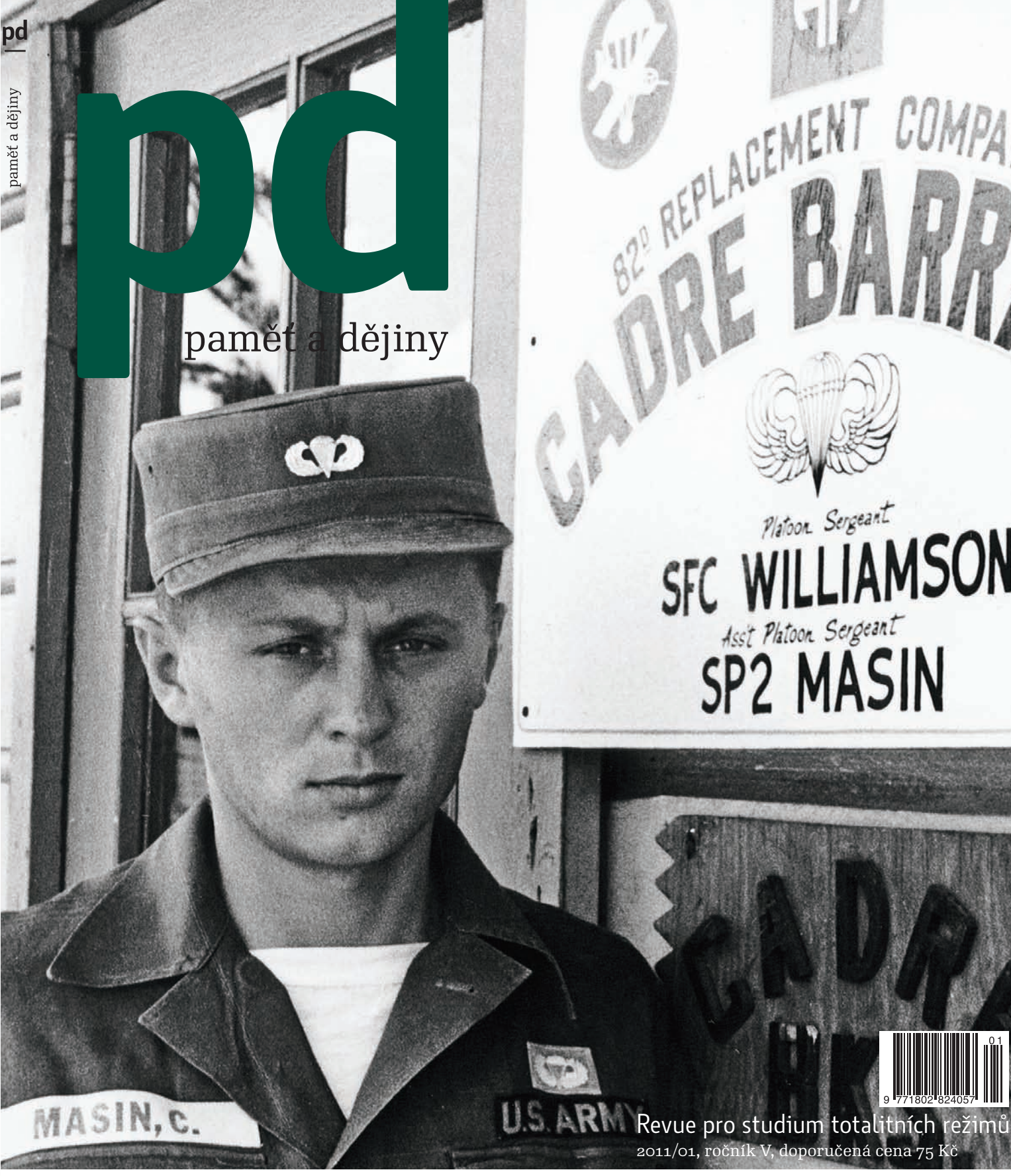

9 771802 824057 01

Revue pro studium totalitních režimů

2011/01, ročník V, doporučená cena 75 Kč

01

Radio Free Europe očima Státní bezpečnosti

Fotografie v objektovém svazku komunistické rozvědky

Máma mi žehnala svěcenou vodou. Čerta to pomohlo

S Richardem Michalíkem o zážitcích mladého člověka, který se ocitl na „nesprávné“ straně

My sloužíme svému národu…

Anabáze Ctirada a Josefa Mašínových a Milana Paumera v US Army

Svobodně!

60 let od zahájení vysílání československé redakce Rádia Svobodná Evropa

Copyright (c) 2011. RFE/RL, Inc.

1951–2011

Společný projekt Českého rozhlasu a Rádia Svobodná Evropa/Rádia Svoboda k 60. výročí zahájení vysílání Rádia Svobodná Evropa do Československa z Mnichova 1. května 1951.

Partneři: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Ústav pro studium totalitních režimů, Senát Parlamentu České republiky

Svobodně!

1951–2011 60 let RFE

SVOBODNE.ROZHLAS.CZ

Vážení čtenáři,

na začátku čtvrtého roku existence naší instituce není od věci podívat se na její vývoj ekonomickou či fiskální optikou. Ústav pro studium totalitních režimů byl jako nejmladší kapitola českého státního rozpočtu zřízen v době, kdy vláda pravého středu po delší době veřejně formulovala nutnost šetřit v rámci zbytnělého státního sektoru. Tato premisa stanovila jako formu vzniku Ústavu i podřízeného Archivu bezpečnostních složek delimitaci. Pravděpodobně poprvé a naposledy v historii České republiky byly zákonem odebrány finanční i materiální prostředky ústředním mocenským orgánům včetně zpravodajských služeb za účelem naplnění veřejného zájmu v oblasti překonávání totalitní minulosti. Tento fakt ubral vítr z plachet tehdejším kritikům, kteří tvrdili, že Ústav vznikne na úkor finančních prostředků vyčleňovaných pro akademickou či univerzitní sféru.

Přestože se první rozpočet kapitoly 355 – Ústav pro studium totalitních režimů v létě 2007 sestavoval za ztížených podmínek – během jednání meziresortní delimitační komise se totiž nepodařilo najít úplnou shodu například s ministerstvem vnitra či Úřadem pro zahraniční styky a informace –, byly nakonec získány finanční prostředky potřebné pro vznik Ústavu i Archivu. Rozpočet ve výši 183,73 milionu korun umožnil v roce 2008 postavit pevné základy Ústavu a současně zvýšit standard archivní péče v Archivu bezpečnostních složek. Ústav byl posléze schopen z ušetřených prostředků vybudovat také pracoviště pro studium některých aspektů druhé světové války, které nemohlo být od nikoho delimitováno, neboť nemělo svého předchůdce.

Zárukou stability, a to i ve finanční oblasti, se od počátku stalo postavení Ústavu coby kapitoly státního rozpočtu. Určitou daní za tento právní konstrukt je nezbytná míra byrokracie, nutnost připravovat, obhajovat a rozsáhle zdůvodňovat podrobné podklady pro tvorbu rozpočtu, striktní podřízenost finanční a parlamentní kontrole. Ale pouze jako kapitola státního rozpočtu – byť finančně nepříliš silná – jsme byli schopni zvládnout nečekanou zkoušku: dopady globální ekonomické a finanční krize. Ústav během projednávání rozpočtu na rok 2009 veřejně prezentoval ochotu šetřit stejně jako ostatní veřejné instituce a přijal první opatření, aby mohl zajistit další plnění zákonem vymezených úkolů i přes 5,5procentní pokles rozpočtu.

Profesionální nastavení finančních zdrojů a přijetí prvních úsporných opatření umožnilo Ústavu i Archivu přežít v roce 2010 personální otřes spojený s rychlou změnou ředitelů. Finanční situaci se podařilo konsolidovat v poslední třetině minulého roku až po jmenování Daniela Hermana do ředitelské funkce. V prvních týdnech roku 2011 se pod vedením ředitelky Jany Poddané obdobně zodpovědně chová i Archiv bezpečnostních složek.

Klíčovou zkouškou však zůstává rozpočet na letošní rok, který bude ve znamení úsporného hospodářského režimu. Rok 2011 bohužel přinesl celkové snížení finančních prostředků o 7,8 procenta. Tato situace je novou výzvou pro všechny zaměstnance, aby hledali další úspory a organizovali činnost Ústavu a Archivu ještě efektivněji.

Po svém znovujmenování do funkce jsem přijal sérii optimalizačních opatření směřujících ke snižování nákladů provozní báze. Takto vygenerované finanční prostředky byly zacíleny do primární činnosti Ústavu, tedy do zkoumání totalitních režimů a edičních aktivit. V tomto úsporném trendu chceme pokračovat i nadále – pracujeme například na elektronizaci účetnictví včetně oběhu účetních dokladů, s cílem do konce 3. čtvrtletí roku 2011 plně elektronizovat výběrová řízení na všechny poptávané komodity a služby, se zpřísněním schvalovacích, operačních, hodnotících a revizních postupů v celém procesu. Vzhledem k makroekonomickým predikcím vývoje výdajové strany státního rozpočtu České republiky bude Ústav i Archiv akcentovat okruh možností na získávání mimorozpočtových zdrojů vedoucí k posílení autonomie kapitoly. Zásadní řešení situace, akceptované napříč institucí, však umožnilo maximálně sociální přístup. Podle převažujícího přesvědčení přinese stabilizaci až všeobecné zlepšení finanční situace v celé České republice.

Závěrem si dovolím formulovat příslib, že společně uděláme všechno pro to, aby naše instituce byla na tuto situaci plně připravena a měla v následujících letech s ohledem na vykonávané agendy efektivní a účelně strukturované rozpočty, tak aby finanční zdroje kapitoly 355 – Ústav pro studium totalitních režimů neměly sestupnou rozpočtovou trajektorii.

René Schreier
náměstek ředitele pro ekonomiku, provoz a informatiku